

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง อำนวยหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยระเบียบการดำเนินงานคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ มีหนังสือที่ ตช ๐๐๐๕.๖/๒๒๕๔ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ พิจารณาตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๕๒๒ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ตอบข้อหารือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สรุปความในท้ายหนังสือว่า ปลัดกระทรวงมหาดไทยมิใช่ผู้บังคับบัญชาที่จะมีอำนาจในการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของ ข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช ๒๕๑๗ และตามหนังสือ ~~สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ปกปิด~~ ส่วนมาก ~~ที่ นร ๐๖๐๑/๕๒๒~~ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ตอบข้อหารือ เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ สรุปความว่า อำนาจของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่จะโอนไปเป็นของนายกรัฐมนตรีตาม กฎหมายต่าง ๆ นั้น จะ โอนไปเฉพาะอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจ หรือในฐานะ ผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือของ ข้าราชการตำรวจ เท่านั้น ส่วนอำนาจหน้าที่อื่น ๆ นอกจากที่กล่าวจะไม่โอนไปเป็นของนายกรัฐมนตรี โดยมีการ พิจารณาจัดกลุ่มกฎหมายแยกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจหน้าที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือ ในฐานะผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบ ในการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือของข้าราชการ ตำรวจ ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ พระราชบัญญัติว่าด้วย วินัยตำรวจ พุทธศักราช ๒๕๑๗ พระราชบัญญัติยศตำรวจ พุทธศักราช ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติ เครื่องแบบตำรวจ พุทธศักราช ๒๕๑๗ และพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๓๙ และกลุ่มที่สอง เป็นกฎหมายที่บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอันไม่ เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือในฐานะ ผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบ ในการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือของข้าราชการตำรวจ ได้แก่ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๑๗ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติมาตรการในกรณีป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๐

พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๕ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ พระราชบัญญัติโรงเรียนตำรวจ พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้น โดยกฎหมายกลุ่มที่หนึ่ง ว่าด้วยการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือในฐานะผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบใน การปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือของข้าราชการตำรวจ โอนไปเป็นของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ ววรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ ส่วนอำนาจหน้าที่ของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่บัญญัติอยู่ในกฎหมาย กลุ่มที่สอง ว่าด้วยอำนาจหน้าที่อื่นที่ไม่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่การปฏิบัติราชการของกรม ตำรวจหรือในฐานะผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจ หรือข้าราชการตำรวจ ย่อมไม่โอนไปเป็นของ นายกรัฐมนตรี

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การพิจารณาดังกล่าวจะยังไม่ชัดเจนในข้อกฎหมายโดยเฉพาะการใช้อำนาจของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในการออก ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งมีสาระสำคัญ เกี่ยวกับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น การเสนอขอรับความเห็นชอบในการออกหมายจับ การเข้าควบคุมการสอบสวนในคดีป่าไม้และทรัพยากรของชาติ การให้อำนาจปลัดกระทรวงมหาดไทยเข้ามาเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนชั่วคราว อาณาจักร เป็นต้น ซึ่งประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้เกิดความไม่ชัดเจนตัวไม่มีเอกภาพ เกิดความขัดแย้งระหว่างฝ่ายปกครองกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติมิได้อยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอหารือว่า ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนิน คดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ รวมทั้งที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจะยังมีผลบังคับใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทน กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานปลัดสำนัก นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า เจตนารมณ์ในการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ มีขึ้นเพื่อเป็นการจัดระเบียบโครงสร้างองค์กรภายในฝ่ายบริหารให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ของตำรวจ โดยมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดสถานะ อำนาจหน้าที่ ตำแหน่งและอัตราของข้าราชการตำรวจและลูกจ้าง ทรัพย์สิน หนี้ งบประมาณรายจ่าย หรือบรรดากิจการอื่นใดที่เป็นของกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ให้โอนไปเป็นของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕)(๑) ดังนั้น กรณีตามปัญหาที่หารือมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) เห็นว่า พระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทยไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่มีผลกระทบต่อข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ ที่เป็นการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่ง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ออกข้อบังคับโดยมีมาตรา ๑๖[๒] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา รองรับหลักการในเรื่องนี้ไว้แล้ว ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวจึงยังมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๕

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๖๐๑/๑๓๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

[๑] คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้วางแนววินิจฉัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ในบันทึก เรื่อง การจัดตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ร่างพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทยไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.) (เรื่องเสร็จที่ ๖๕๙/๒๕๕๑) ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๖๐๑/๘๕๘ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

[๒] มาตรา ๑๖ อำนาจศาล อำนาจผู้พิพากษา อำนาจพนักงานอัยการและอำนาจพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ ในการที่จะปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ต้องเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับทั้งหลายอันว่าด้วยการจัดตั้งศาลยุติธรรม และระบุนายกและหน้าที่ของผู้พิพากษา หรือซึ่งว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือ ตำรวจนั้น ๆ

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง อํานาจของนายกรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและอำนาจของผู้บัญชาการ
ตำรวจแห่งชาติในการวางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ ทช ๐๐๑๑.๒๒/๐๐๓๖๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ตอบข้อหารือของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เรื่องเสรีจที่ ๑๘๓/๒๕๕๔) ว่า พระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่มีผลกระทบถึงข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ ที่เป็นการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของเจ้าพนักงานตำรวจ เนื่องจากมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้รองรับหลักการในเรื่องนี้ไว้ ข้อบังคับจึงยังคงมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน แต่ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เป็นต้นไป และมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ วางระเบียบหรือทำคำสั่งเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการสอบสวน ประกอบด้วยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้กำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจออกกฎกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตนได้ อีกทั้ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการบริหารส่วนกลางโดยมีที่ตั้งทั้งในส่วน กลางและส่วนภูมิภาคตามนัยมาตรา ๘ มาตรา ๗ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับ มาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงขอหารือว่า

๑. หากนายกรัฐมนตรีจะใช้อำนาจออกกฎกระทรวง หรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะวางระเบียบเกี่ยวกับการสอบสวนในส่วนของตำรวจโดยเฉพาะ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเป็นไปโดยเรียบร้อยและอยู่ในแนวทางเดียวกันทั่วราชอาณาจักร เช่น

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรืออำนาจในการมีความเห็นทางคดี เป็นต้น จะสามารถทำได้หรือไม่

๒. ถ้าหากสามารถทำได้ ยึดบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินงานคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ หรือหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทยต่างๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ หรือระเบียบที่ออกตามมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ จะมีผลใช้ได้ต่อไปหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การที่นายกรัฐมนตรีจะสามารถออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและอยู่ในแนวทางเดียวกันทั่วราชอาณาจักร ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๒๓ ได้ตราขึ้นตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๒๓ ซึ่งหลักการในกรณีออกกฎกระทรวงที่มีอยู่ในกฎหมายฉบับดังกล่าวที่ตราขึ้นในสมัยนั้นจะกำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงไว้อย่างกว้างในมาตรา ๕(๑) แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฯ ก็ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมี อำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็น ไปโดยเรียบร้อยได้โดยที่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีได้มีบทบัญญัติ ใดที่กำหนดให้มีการออกกฎกระทรวงไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก็ได้ออกกฎกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๒๓ เพื่อวางระเบียบเกี่ยวกับการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาขึ้นและยังมีผลใช้บังคับจนถึงปัจจุบัน

ต่อมาหลักเกณฑ์ในการออกกฎกระทรวงได้เปลี่ยนแปลงไป โดยในพระราชบัญญัติจะกำหนดกรอบที่ให้ฝ่ายบริหารออกกฎกระทรวงไว้อย่างชัดเจนว่าจะให้ฝ่ายบริหารออกกฎกระทรวงได้ในเรื่องใดบ้าง ซึ่งในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นมา ก็ได้เพิ่มบทบัญญัติที่กำหนดให้มีการออกกฎกระทรวงไว้ในประมวลกฎหมายอย่างชัดเจน แต่การกำหนดให้ออกกฎกระทรวงในเรื่องต่างๆ นั้น ก็เป็นการกำหนดให้ออกกฎกระทรวงเพื่อวางหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเฉพาะที่เกี่ยวกับบทบัญญัติที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมเท่านั้น ประกอบกับมาตรา ๕(๑) แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย

วิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้ระบุไว้ว่าให้ผู้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ♦ เพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน ♦ ดังนั้น บทบัญญัติอื่นใดในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่ยังมิได้กำหนดให้มีการออกกฎกระทรวงไว้ รัฐมนตรีรักษาการจึงมีอำนาจตามมาตรา ๕(๒) แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ออกกฎกระทรวงเพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตนได้ แต่กฎกระทรวงที่กำหนดขึ้นนี้ต้องมีเนื้อหาเป็นการวางระเบียบปฏิบัติของเจ้า หน้าที่เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการปฏิบัติงานโดยมิได้มีผลเป็นการ จำกัดสิทธิหรือสร้างภาระหน้าที่ให้แก่บุคคลภายนอก อันแตกต่างจากกฎกระทรวง ซึ่งมีมาตราเฉพาะให้อำนาจที่สามารถกำหนดเนื้อหาที่อาจกระทบต่อสิทธิหรือสร้างภาระหน้าที่ให้แก่ประชาชนซึ่งเป็นบุคคลภายนอกได้ตามกรอบหรือเงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในมาตรานั้น ๆ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จึงเห็นว่า นายกรัฐมนตรีสามารถอาศัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ออกกฎกระทรวงเพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตนได้

สำหรับอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในการวางระเบียบนั้น เมื่อมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ ได้บัญญัติให้อำนาจในการวางระเบียบหรือทำคำสั่งเฉพาะเรื่องให้ข้าราชการ ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือการปฏิบัติ หน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นไว้อย่างชัดเจน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจึงสามารถวางระเบียบในเรื่องดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีมิได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๕(๒) แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อออกกฎกระทรวงในเรื่องนี้ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติก็สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ เพื่อวางระเบียบหรือทำคำสั่งในเรื่องดังกล่าวได้ ส่วนกรณีที่นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงเพื่อวางกรอบการปฏิบัติหน้าที่ไว้แล้ว การที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะวางระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดในเรื่อง เดียวกันนี้ก็จะต้องอยู่ภายในกรอบตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่นายกรัฐมนตรีได้ ออกไว้ด้วย

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อได้ให้ความเห็นในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงหรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการสอบสวนในส่วนของผู้ตำรวจโดยเฉพาะได้ ดังนั้น กรณีที่มีเนื้อหาใดในข้อบังคับ

กระทรวงมหาดไทยและหนังสือสั่งการของรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงมหาดไทยขัดหรือแย้งกับ กฎกระทรวงหรือระเบียบที่จะออกขึ้นใหม่ เมื่อทานั้นก็ย่อมสิ้นผลใช้บังคับลงตามหลักกฎหมาย โหม่ยกเลิกกฎหมายเก่า แต่เนื้อหาส่วนใดที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวง ระเบียบ หรือคำสั่งที่จะ ออกใหม่ย่อมยังคงใช้บังคับได้ต่อไป

อนึ่ง เนื่องจากข้อ บังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีเนื้อหาส่วนหนึ่งเป็นการกำหนดระเบียบแบบแผนการปฏิบัติ ราชการร่วมกัน ระหว่างพนักงานฝ่ายปกครองและพนักงานสอบสวน ดังนั้น ในกรณีที่ นายกรัฐมนตรีหรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะออกกฎกระทรวงหรือวาง ระเบียบใดเกี่ยวกับการ สอบสวนในส่วนของตำรวจที่อาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติ ราชการของพนักงานสอบสวนฝ่าย ปกครอง สมควรที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะได้หารือร่วมกับกระทรวงมหาดไทยเพื่อให้การ ปฏิบัติราชการของแต่ละส่วนราชการที่ต้องรับผิดชอบงานในหน้าที่ของตนสามารถ ดำเนินการไป ได้โดยสอดคล้องกัน

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๑/๐๑๓๗ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

[๑] มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และเพิกถอนอำนาจออกกฎกระทรวงระเบียบการงานตามหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยเรียบร้อย

[๒] มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกทัณฑ์บังคับ และนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ ให้การดำเนินงานเป็นไปโดยเรียบร้อย ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

ข้อบังคับหรือกฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

[๓] โปรดดูเชิงบรรทัดที่ ๒, ชำรงต้น

[๔] มาตรา ๑๑ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นหัวหน้าส่วนราชการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

เวลา

เวลา

(๔) วางระเบียบหรือทำคำสั่งเฉพาะเรื่องไว้ให้ข้าราชการตำรวจหรือพนักงานสอบสวน ปฏิบัติการในบังคับใช้ซึ่งอำนาจหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญากรรมหรือกฎหมายอื่น

[๕] โปรดดูเชิงบรรทัดที่ ๒, ชำรงต้น

[๖] โปรดดูเชิงบรรทัดที่ ๔, ชำรงต้น

สรุปผลการประชุม

คณะกรรมการการปกครอง สมาชิกวุฒิสภา

ครั้งที่ ๑๑๘

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง หมายเลข ๒๒๐ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการประชุมพิจารณาเรื่องต่างๆ และมีมติดังนี้

เรื่องที่พิจารณา

๓.๓) พิจารณาสรุปรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับคำแถลงการณ์ของสมาคมนักปกครองแห่งประเทศไทย กรณีคัดค้านร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการสอบสวนคดีอาญาโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ พ.ศ. ... ซึ่งมีหลักการสำคัญในการยกเลิกอำนาจควบคุมการสอบสวนคดีอาญาของฝ่ายปกครอง เพื่อให้ฝ่ายตำรวจรับผิดชอบการสอบสวนคดีอาญาแต่เพียงฝ่ายเดียว ตามคำสั่ง ที่ ๓/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยมีสาระสำคัญสรุปโดยย่อ ดังนี้

คณะกรรมการการปกครองได้มีการพิจารณาเรื่องเสนอนี้ จำนวน ๓ ครั้ง โดยในการพิจารณาครั้งที่ ๓ เมื่อคราวประชุมคณะกรรมการการปกครอง สมาชิกวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๑๖ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ คณะกรรมการการปกครองได้มีคำสั่ง ที่ ๓/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ที่ตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับคำแถลงการณ์ของสมาคมนักปกครองแห่งประเทศไทย กรณีคัดค้านร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการสอบสวนคดีอาญาโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ พ.ศ. ... ซึ่งมีหลักการสำคัญในการยกเลิกอำนาจควบคุมการสอบสวนคดีอาญาของฝ่ายปกครอง เพื่อให้ฝ่ายตำรวจรับผิดชอบการสอบสวนคดีอาญาแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีมติคณะทำงาน

คณะทำงาน ได้มีการพิจารณาเรื่องนี้ จำนวน ๒ ครั้ง

๑) การพิจารณาของคณะทำงานฯ ครั้งที่ ๑ เมื่อคราวประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ ๓ วันศุกร์ที่ ๓๑

พฤษภาคม ๒๕๕๖

จากการพิจารณาได้มีข้อสรุปเกี่ยวกับร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการสอบสวนคดีอาญาโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ พ.ศ. ... ดังนี้

คณะทำงานฯ มีความเห็นว่า ร่างกฎกระทรวงฯ ฉบับนี้ จะส่งผลกระทบต่อ ๓ ประเด็นหลัก ดังนี้

๑. ผลกระทบต่อการจัดหรือแย่งหรือไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่ใช้ในการปกครองและบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับที่มีอยู่เดิมในปัจจุบัน

๒. ผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน

ทั้งทางด้านรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

๓. ผลกระทบต่อสังคมและความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งทั้งรักษาความรวมชาติและสิ่งแวดล้อม

ใน ๓ ด้าน คือ

- ๑) คติวิสามันตญาณการกรม
- ๒) คติป่าไม้และทรัพยากรการกรม
- ๓) คติอาญาที่ประชาชนร่วมเรียนขอความ ปับชรรณ

โดยคณะทำงานฯ ได้มีมติเห็นว่าการพิจารณาร่างกฎกระทรวงดังกล่าวในประเด็นที่ ๑ เป็นการพิจารณาสิทธิเสียดกฎหมายให้ช้างซึ่งได้ซึ่งขณะไม่เป็นบุคคลจึงเกินข้อ ส่วนประเด็นที่ ๒ และ ๓ พิจารณาได้ขานมาว่า เป็นเรื่องที่มีปัญหาและปัจจัยที่ซับซ้อน จึงได้เลือกพิจารณาในประเด็นแรกเป็นหลัก

สืบจากการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการร่าง ครึ่งที่ ๑๓๓ วันพุธที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ชี้แจงว่า ข้อเสนอนี้จะเสนอร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการสอบสวนคดีอาญาเฉพาะคดีอาญาสอบสวนฝ่ายตำรวจ พ.ศ. ... ฉบับนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เคยหารือมาทางสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาครั้งหนึ่งแล้ว เกี่ยวกับขอร้องร่างกฎกระทรวงฯ ฉบับนี้ว่าจะสามารถออกเป็นกฎหมายได้หรือไม่ โดยอาศัยอำนาจของนายกรัฐมนตรีนายชวน หลีกภัย ๕ ตามพระราชบัญญัติไปใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๓๓ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๓ พิจารณาว่า สามารถออกเป็นกฎกระทรวงได้

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การพิจารณาเรื่องนี้ เกิดความรอบคอบและมีข้อมูลประกอบการพิจารณา ข้าราชการ กษัตริย์ และเพื่อนพ้อง ที่ประชุมจึงมีมติเห็นควรพิจารณาประเด็นกฎหมายที่ใช้ในการปกครองและบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้ง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีอยู่เดิมในปัจจุบันที่ขัดหรือแย้งหรือไม่สอดคล้องกับร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการสอบสวนคดีอาญาไป เช่น ข้อบังคับสอบสวนฝ่ายตำรวจ พ.ศ. ... โดยให้เชิญเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา มาร่วมประชุมในครั้งต่อไป

๒) การพิจารณาของคณะทำงานฯ ครึ่งที่ ๒ เมื่อคราวประชุมคณะทำงานฯ ครึ่งที่ ๒ วันศุกร์ที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๖ โดยเชิญเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา มาร่วมประชุม ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอแนะให้นำถนัดคิด นิเวศทางษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมายระบวนกฤษฎีกาธรรมทางอาญา และนายสง่า อัมระนันทน์ นักกฎหมายกฤษฎีกาปฏิบัติกร เป็นผู้แทนมาร่วมประชุมและให้ข้อคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกฎหมายที่ใช้ในการปกครองและบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้ง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่มีอยู่เดิมในปัจจุบันซึ่งขัดหรือแย้งกับร่างกฎกระทรวง ดังกล่าว

๓) การพิจารณาสิทธิประโยชน์สำคัญตามกฎหมาย

คณะทำงานฯ มีความเห็นสอดคล้องกับผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ร่างกฎกระทรวงฯ ฉบับนี้ จะช่วยคดีอาญาโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ พ.ศ. ... ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไม่สามารถพิจารณาคดีอาญา เพื่อประกาศบังคับใช้ได้ เฉพาะจากร่างกฎกระทรวงฯ ฉบับนี้ ขัดแย้งกับกฎหมายหลักที่บังคับใช้ในปัจจุบันของคณะบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบัน ๒ ข้อ

๑) การยกร่างกฎกระทรวงฯ ฉบับนี้ ตาม มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติไปใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๓๓ ที่ให้อำนาจนายกรัฐมนตรี มีอำนาจออกกฎกระทรวงฯ เฉพาะเรื่อง ระเบียบการงานตามหน้าที่เฉพาะคดีอาญาเป็นไปโดยเร็วหรือมีกรณีพิเศษได้ เนื่องจากข้อบังคับที่ ๒๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ตามมาตรา ๓๔ (๕) ที่ให้อำนาจนายกรัฐมนตรี ระเบียบปฏิบัติราชการ เห็นว่าการร่างระเบียบการแผ่นดินเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้หรือกฎเกณฑ์

๒. ร่างกฎกระทรวงฯ ฉบับนี้ ได้ยกเว้น จำกัก หรือคัดทอนอำนาจของฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งขัดต่อพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ตามมาตรา ๓๑ (๘) มาตรา ๕๒/๑ (๒) มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๗ (๕) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามมาตรา ๕๘ "การยกเว้น จำกัก หรือคัดทอน อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด ในการบริหารราชการในจังหวัด หรือให้ข้าราชการของส่วนราชการใดมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคเช่นเดียวกับผู้ว่าราชการจังหวัด จะกระทำมิได้โดยตราเป็นพระราชบัญญัติ" ซึ่งร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าว มิใช่พระราชบัญญัติ ดังนั้น จะยกเว้น จำกัก หรือคัดทอน อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้

๓. ร่างกฎกระทรวงฯ ฉบับนี้ ขัดต่อพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ตามมาตรา ๑๘ ที่ให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองสอบสวนคดีอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่ หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตนได้ และมาตรา ๓๕๕ วรรคสอง ที่ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเห็นชอบของเจ้าพนักงานตำรวจและอัยการได้ กล่าวคือ ให้ฝ่ายปกครองมีส่วนในการอำนวยความสะดวกธรรม ดังนั้น ร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าว จึงขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗

ดังนั้น คณะทำงานฯ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ร่างกฎกระทรวงฯ ด้ด้วยการสอบสวนคดีอาญาโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ พ.ศ. ขัดต่อพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่ใช้ปกครองและบริหารราชการแผ่นดิน ฝ่าฝืนร่างกฎกระทรวงฯ ฉบับนี้ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่สามารถยกเว้นเพื่อประกาศบังคับใช้ได้ต่อไป

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นชอบและรับรองสรุปรายงานคณะกรรมการพิจารณาเกี่ยวกับคำแถลงการณ์ของสมาคมนิติปกครองแห่งประเทศไทย กรณีคัดค้านร่างกฎกระทรวงฯ ด้ด้วยการสอบสวนคดีอาญาโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ พ.ศ. ซึ่งมีหลักการสำคัญในการยกเลิกอำนาจควบคุมการสอบสวนคดีอาญาของฝ่ายปกครอง เพื่อให้ฝ่ายตำรวจรับผิดชอบการสอบสวนคดีอาญาแต่เพียงฝ่ายเดียว ตามคำสั่ง ที่ ๗๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยให้มีการแก้ไขรูปแบบสรุปรายงานฯ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อนำเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

นางสาววิมลรัตน์ ปณีธานธรรม
วิทยากรปฏิบัติการ
กลุ่มงานคณะกรรมการจัดการการปกครอง
ผู้สรุปผลการประชุม

วันที่ ๑๖/๕/๕๖

(สุรนา สันถาเวศ)

ผู้บังคับบัญชา

กลุ่มงาน ก.น.ส. ปก.๒๖

๑๕ มิ.ย. ๕๖

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2523

(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2525 (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2536

(ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2537 และ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2538

โดยที่เป็นการสมควรจัดระเบียบการสอบสวนคดีอาญาของเจ้าพนักงานให้เรียบร้อยด้วยความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ก่อนให้เกิดหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นมูลฐานซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น และเป็นผลโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศชาติเป็นส่วนรวม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกข้อบังคับด้วยการดำเนินการคดีอาญาดังต่อไปนี้

1. ในกรณีที่จะออกหมายจับ ตามมาตรา 66 (1) หรือ (2) แห่งประมวลกฎหมายวิธี

พิจารณาความอาญา เว้นแต่คดีความผิดลหุโทษ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกและคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวไม่เกินสองพันบาท เจ้าพนักงานจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานให้เพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดแล้วเสนอขอขริบความเห็นชอบก่อนดังนี้

ก. ในกรุงเทพมหานคร ให้ขอความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ซึ่ง

ได้รับมอบหมาย

ข. ในจังหวัดอื่นนอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้ขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด

แห่งท้องที่ความผิดได้เกิดหรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตนหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย

ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่จับตัวตนเอง โดยไม่ได้ลงมือหมายตาม

ความในมาตรา 78 บรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากเป็นกรณีง่าโดยอาศัยเหตุที่จะออกหมายจับได้ตามมาตรา 66 (1) หรือ (2) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จะต้องได้รับความเห็นชอบก่อนเช่นเดียวกับกรรขอหมายจับตามวรรคหนึ่ง

การมอบหมายตาม ก. และ ข. ให้ทำเป็นหนังสือโดยคำวินิจฉัยระดับ ตำแหน่งหน้าที่ และ

ความรับผิดชอบของผู้ที่จะได้รับมอบหมายเป็นสำคัญ

2. หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวน

2.1 ให้หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ หรือ

หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทน ที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 18 วรรคสี่ และมาตรา 140 ในเขตอำนาจของสถานีตำรวจนั้นกับให้นายตำรวจที่ประจำสถานีตำรวจนคร
คลังเก่า ซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นพนักงานสอบสวน

2.2 ให้หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็น
หัวหน้าพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคสี่ และมาตรา 140 ใน
เขตอำนาจของตำรวจภูธรจังหวัดกับให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป
ในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนั้นเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใด
ให้หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้พิจารณาสั่ง

2.3 ให้ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทน
เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคห้า และ
มาตรา 140 ในเขตอำนาจของกองบังคับการตำรวจภูธร กับให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือ
เทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ในสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจ
หน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใดให้ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการ
แทนเป็นผู้พิจารณาสั่ง

2.4 ให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนเป็น
หัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคห้า และมาตรา
140 ในเขตอำนาจของกองบัญชาการตำรวจภูธร กับให้นายตำรวจที่สังกัดในกองบัญชาการตำรวจภูธร ซึ่งมียศ
ตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำ
การสอบสวนเรื่องใด ให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้
พิจารณาสั่ง

2.5 ภายใต้บังคับ 12.7 และ 12 ให้อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือ
ผู้รักษาราชการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนที่ราชอาณาจักร และมีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับคดีได้ทุกกรณี

3. สถานที่ทำการสอบสวน

ให้สถานีตำรวจเป็นที่ทำการสอบสวน เว้นแต่มีเหตุอันควรจะไปทำการสอบสวนในที่ใดก็
ได้

4. การประสานงานระหว่างพนักงานสอบสวนแห่งท้องถิ่นกับพนักงานสอบสวนอื่น

4.1 ในกรณีที่ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรเห็นสมควรจะให้
พนักงานสอบสวนในสังกัดไปดำเนินการสอบสวนคดีอาญารื้องใดท้องถิ่นใดภายในเขตรับผิดชอบ โดยให้
พนักงานสอบสวนนั้นเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนแต่ฝ่ายเดียว หรือร่วมกับพนักงานสอบสวนในเขต
ท้องถิ่น ก็ให้มีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตท้องถิ่นทราบ พร้อมกับระบุอำนาจและหน้าที่ที่
ได้รับมอบหมายไว้ วันแต่ปีนเรื่องฉบับซึ่งต้องสอบสวนเป็นพิเศษ หรือในกรณีที่ผู้กำกับกับการตำรวจภูธร
จังหวัดหรือผู้บังคับการตำรวจภูธรหรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรออกไปทำการสอบสวนด้วยตนเองจะไม่แจ้งให้
ทราบก็ได้

4.2 ในกรณีที่พนักงานสอบสวนต่างหน่วยสอบสวนร่วมกัน ให้ผู้มีอำนาจสอบสวน ผู้รับผิดชอบในการสอบสวนนั้น

4.3 เมื่อมีเหตุสำคัญหรือกรณีจำเป็น สมควรให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนหรือร่วมในการสอบสวน หรือร่วมในการสอบสวนคดีอาญาในท้องที่ใดก็ให้ผู้กำกับตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาราชการแทนเสนอกเหตุผลต่อผู้รักษาราชการจังหวัดเพื่อสั่งการ

4.4 ในกรณีที่ผู้รักษาราชการจังหวัดหรือนายอำเภอได้ประสบเหตุความผิดปกติ ซึ่งควรจะกระทำการจับกุมได้ ก็ให้ผู้รักษาราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทำการจับกุม แต่ถ้าไม่อาจจับกุมได้ทันทีก็สั่งให้ตำรวจที่ตำรวจ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ทำการจับกุมและเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน ดำเนินคดี ให้ผู้รักษาราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทำการสืบสวนสอบสวน หรือสั่งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในที่เกิดเหตุหรือสืบค้นการทั้งหลายอื่น ๆ เช่น ตรวจตัวบุคคล ตรวจสิ่งของ ค้นหาพยานและยึดไว้ที่สิ่งของที่ค้นพบ ตลอดจนสอบสวนปากคำบุคคลและดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็น เพื่อเป็นหลักฐานในชั้นต้นและเก็บพิกัดไว้และให้ส่งหลักฐานการสืบสวนนั้นและตัวบุคคลที่จับกุมไว้ไปให้พนักงานสอบสวนท้องที่ดำเนินการต่อไป

5. เมื่อมีคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว โดยมีประกันหรือไม่ประกัน โดยมีหลักประกัน หรือ ไม่มีหลักประกัน ไม่ว่าจะยื่นคำร้องจะเป็นผู้ต้องหาชั้นเองหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องไว้โดยพลันแล้วพิจารณาสั่ง หรือถ้าเป็นกรณีพิเศษ ไม่มีอำนาจสั่งก็ให้รับเสนอคำร้องนั้นไปยังผู้มีอำนาจสั่งโดยเร็ว และให้พนักงานสอบสวนหรือผู้มีอำนาจสั่งตาม 5.1 แล้วแต่กรณี แจ้งผลการสั่งคำร้องให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในกำหนดเวลาที่สืบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาที่มีการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวนั้น การพิจารณา คำร้องต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ

5.1 ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ สภ. วัตรที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบหน่วยงาน หรือผู้รักษาการ ในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจพิจารณาคำร้องได้สำหรับคดีอาญาทั้งปวง เว้นแต่คดีตาม 5.2 ถ้าบุคคลดังกล่าวพิจารณาแล้วมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยมีประกันหรือไม่ประกัน หรือ โดยมีหลักประกันหรือไม่เป็นหลักประกันคำสั่งนั้นเป็นอันเด็ดขาด

5.2 คดีความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ คดีความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร คดีความผิดเกี่ยวกับการกระทำกบฏในคอมมิวนิสต์ หรือคดีที่ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นรองอธิบดีกรมตำรวจขึ้นไป เห็นว่ามีเหตุอันสมควรและสั่งการไว้เป็นการเฉพาะ ให้กรมตำรวจกำหนดตัวบุคคลผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวและให้สั่งคำร้องปล่อยชั่วคราว โดยเร็วที่สุด

5.3 ในกรณีที่มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวพิจารณาเห็นควรไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้รับเสนอคำร้องพร้อมด้วยความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือเพื่อพิจารณาสั่งตามอำนาจหน้าที่ แล้วแจ้งความเห็นให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในกำหนดเวลาที่สืบสืบชั่วโมงนับแต่เวลาที่มีการยื่นคำร้อง

ทั้งนี้ ให้กรมตำรวจระเบียบปฏิบัติเป็นการภายในเกี่ยวกับการเสนอแนะสั่งคำร้องของผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือ

6. การแจ้งข้อหาจะกระทำโดยเพิ่มข้อหาที่มีโทษหนักเกินกว่าโทษสำหรับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้

7. การสอบสวนบุคคลหนึ่งบุคคลใดในฐานะเป็นพยานที่ดี หรือในฐานะเป็นผู้ต้องหาที่ดี จะต้องกระทำโดยมิชักช้าในโอกาสแรกที่พบตัวบุคคลนั้น โดยพนักงานสอบสวนจะต้องใช้วิธีตั้งคำถามให้ตอบแล้วบันทึกคำถามและคำให้การตอบคำถามเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงเป็นลำดับไป เริ่มตั้งแต่คำถามแรกจนถึงคำถามสุดท้าย ทั้งนี้ ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนใช้วิธีสอบถามปากกันแล้วบันทึกเรียนเรื่องขึ้นเองในลักษณะของการบรรยายข้อเท็จจริง

8. การสอบสวนผู้ต้องหา

8.1 ในกรณีที่ผู้ต้องหาให้การขัดท้อบุคคลหนึ่งบุคคลใดว่าเป็นผู้ร่วมกระทำผิดด้วยกัน ให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามความในข้อ 1 โดยเคร่งครัดก่อนที่จะจับกุมบุคคลนั้นมาดำเนินคดี

8.2 เมื่อผู้ต้องหาให้การกล่าวอ้างผู้ใดเป็นพยานให้พนักงานสอบสวนสอบปากคำพยานที่ผู้ต้องหาได้กล่าวอ้างนั้นไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมพยานหลักฐานและพิสูจน์พยานผู้ต้องหาเสียแต่ในชั้นต้น

9. อำนาจทำความเห็นในคดี

9.1 คดีที่มีความเห็นควรสั่งฟ้อง

9.1.1 หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนที่ไม่ใช่ผู้กำกับฯ มีอำนาจทำความเห็นในคดีที่มีโทษจำคุกไม่เกินยี่สิบปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม 9.1.5 แต่เข้าเป็นคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เกินหนึ่งแสนบาทขึ้นไป หรือคดีอุกฉกรรจ์ ให้เสนอหัวหน้าตำรวจภูธร จังหวัดหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้ทำความเห็น

9.1.2 ผู้กำกับกรที่เป็นหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการ ในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม 9.1.5

9.1.3 ผู้บังคับการหรือรองผู้บังคับการที่เป็นหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้รักษาการ ในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม 9.1.5

9.1.4 ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการ ในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม 9.1.5

9.1.5 คดีความคิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความคิดเห็นเกี่ยวกับกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เสนอตามลำดับจนถึงอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ทำความเห็น

9.2 คดีที่มีความเห็นควรตั้งไม่ฟ้อง

9.2.1 หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ หัวหน้าสถานี ตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนที่ไม่ใช่ผู้กำกับกร มีอำนาจทำ ความเห็นคดีความคิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และคดี ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินไม่เกินสองหมื่นบาท

9.2.2 ผู้กำกับกรที่เป็นหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการ ในตำแหน่ง หรือ ผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีระบุไว้ตาม 9.2.5

9.2.3 ผู้บังคับการ หรือรองผู้บังคับการที่เป็นหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้ รักษาการ ในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็น ได้ทุกคดี เว้นแต่คดีระบุไว้ตาม 9.2.5

9.2.4 ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการ ในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม 9.2.5

9.2.5 คดีความคิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความคิดเห็นเกี่ยวกับกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เสนอตามลำดับจนถึงอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ทำความเห็น

คดีที่อยู่ใต้อำนาจทำความเห็นดังกล่าวในข้อนี้ ถ้าคดีใดผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือได้ส่งสารไว้ โดยเฉพาะให้ปฏิบัติไปตามคำสั่งนั้น หรืออำนาจงานสอบสวนเห็นสมควรเสนอผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปก็ไม่ให้เสนอได้

10 อำนาจการทำความเห็น ในคดีของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรที่มีศาลจังหวัดตั้งอยู่

สถานีตำรวจภูธรใดที่มีศาลจังหวัดตั้งอยู่ในเขตอำนาจ นอกเขตอำเภอเมืองให้หัวหน้า สถานีตำรวจภูธรหรือผู้รักษาการ ในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจเฉพาะใน การปล่อยชั่วคราว ทำความเห็นในคดีและกรณีผู้ต้องหาหนีในสถานใดก็ตามเกี่ยวกับหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด

11. คดีฟ้องกรมสอบสวน

เพื่อมิให้สำนักงานการสอบสวนต้องตกอยู่กับพนักงานสอบสวนนอกเหนือกรณีใดที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่าได้สอบสวนมาตาม พจนมกรรมที่จะเสนอของคดีการสอบสวน ให้ถือปฏิบัติโดยถือตามระยะเวลาที่ดำเนินการสอบสวนมาแล้ว ดังนี้

11.1 คดีอาญาทั่วไป จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน

11.2 คดีอุกฉกรรจ์ จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

เฉพาะสำนักงานการสอบสวนที่จะงดการสอบสวนให้เสนอตามลำดับชั้น ไปยังหัวหน้า ตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนตรวจพิจารณาก่อนเสนอพนักงานอัยการ

12. อำนาจการควบคุมการสอบสวน

12.1 ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่รองผู้กำกับกับการตำรวจขึ้นไปจัดการควบคุมตรวจตรา แนะนำ

ให้การสอบสวนดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน โดยเรียบร้อยมิชักช้า กับให้มีอำนาจตรวจสอบสำนวนและสิ่งปฏิบัติ หากมีเหตุอันสมควรเพื่อความเรียบร้อยในการสอบสวนจะเข้าดำเนินการสอบสวนด้วยตนเองก็ได้

12.2 ให้พนักงานสอบสวนจัดทำสมุดบันทึกคดีที่ตนสอบสวนเพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจสอบได้ตลอดเวลา โดยมีช่องตามแบบตัวอย่างท้ายข้อบังคับนี้

12.3 ให้เป็นหน้าที่หัวหน้าสถานีตำรวจ หรือสารวัตรที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบหน่วยงานจัดทำสมุดสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจ โดยมีแบบตัวอย่างเช่นเดียวกับ 12.2 แต่เพิ่มชื่อพนักงานสอบสวน เจ้าของสำนวนขึ้นอีกช่องหนึ่ง และเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนลงชื่อรับรองความถูกต้องไว้เพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจสอบได้ตลอดเวลา

12.4 ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นเป็นการสมควรจะให้พนักงานสอบสวนในจังหวัดมาชี้แจง หรือทั้งเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำเร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเก็บไปใบทမ်းที่ขอและเหมาะสม

ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าผลการดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวน โดยสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนหรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจของจังหวัด การที่จะสั่งการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธร ให้มีอำนาจเช่นแต่ที่เป็นอำนาจของอธิบดีกรมตำรวจ

12.5 ในกรณีที่นายอำเภอเห็นเป็นการสมควรจะให้พนักงานสอบสวนในอำเภอมาชี้แจง พร้อมทั้งเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำ เรงรัด ให้ดำเนินการ ให้เป็นผลดีและเห็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม

ถ้านายอำเภอเห็นว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล นายอำเภอมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวน โดยสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือจะสั่งให้ปล่อยตัวพนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่านายอำเภอเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความคิดอาญาในเขตอำนาจของอำเภอ การที่จะสั่งการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธร ให้เป็นอันงด เว้นแต่ที่เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด หรืออธิบดีกรมตำรวจ

12.6 ในกรณีที่ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นเป็นการสมควรจะให้พนักงานสอบสวนในกิ่งอำเภอมาชี้แจง พร้อมทั้งเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำ เรงรัด ให้ดำเนินการ ให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม

ถ้าปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นว่า การดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวน โดยสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้ปล่อยตัวพนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 16 วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความคิดอาญาในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอ การที่จะสั่งการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธร ให้เป็นอันงด เว้นแต่ที่เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด หรืออธิบดีกรมตำรวจ

12.7 ในการสอบสวนการกระทำอาชญากรรมที่เกิดขึ้นทั่วราชอาณาจักร คดีใดหรือในคดีประเภทใด ถ้าปลัดกระทรวงมหาดไทยเห็นเป็นการสมควรจะให้พนักงานสอบสวนมาชี้แจง พร้อมทั้งเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำ เรงรัด ให้ดำเนินการ ให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม

ถ้าปลัดกระทรวงมหาดไทยเห็นว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล

ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวน โดยสั่งแต่งตั้งพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัว พนักงานสอบสวนหรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ และให้อำนาจแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงของปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ นายอำเภอ ผู้กำกับการ ตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้ว่าราชการจังหวัด และอธิบดีกรม ตำรวจ ให้เป็นอำนาจของปลัดกระทรวงมหาดไทยเร็วผู้ที่ได้รับมอบหมาย และให้มีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับ คดีได้ทุกกรณี เว้นแต่จะมีการบัญญัติไว้ในกฎหมายเป็นประการอื่น

13. (ยกเลิกโดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 25323)

14. (ยกเลิกโดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 25325)

15. การสถาปนาคดีอาญาที่ยังค้างอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนก่อนวัน ใช้ข้อบังคับนี้ ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ 1/2509 เรื่อง ระเบียบการสอบสวน คดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2509 ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกจาก กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2519 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2518

บรรดาคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในข้อบังคับฯ หรือซึ่ง ขัดแย้งกับข้อบังคับฉบับนี้ให้เพิกถอน

ข้อบังคับนี้ให้มีผลบังคับตั้งแต่วันครบกำหนด 30 วัน นับจากบัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน 2523

(ลงชื่อ) ประเทือง กิรติบุตร

(นายประเทือง กิรติบุตร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ข้อบังคับที่ 1/2509

เรื่อง ระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกจาก
จังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี

โดยที่เป็นการสมควรจัดระเบียบการสอบสวนคดีอาญา ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
กรมเป็นอยู่ของประชาชนและหลักการปกครองในส่วนภูมิภาค และเพื่อที่จะให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและ
นายอำเภอ ซึ่งเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการในเขตจังหวัดและอำเภอกับตำรวจได้ร่วมกัน
รับผิดชอบ การป้องกันการกระทำผิดอาญา การปราบปรามและการสอบสวนคดีอาญา ซึ่งจะส่งผล
นำมาซึ่งความสงบเรียบร้อยและความผาสุกของประชาชน

ฉะนั้น จึงกำหนดระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากจังหวัดพระนคร
และจังหวัดธนบุรี ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวน

(1) คดีอาญาในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอหรือผู้
รักษาการแทน ซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน
ดำเนินการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 บรรคท้าย และมาตรา 140
กับให้นายตำรวจภูธรกิ่งอำเภอซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นพนักงาน
สอบสวน

(2) คดีอาญาในเขตอำนาจของอำเภอ ให้ผู้บังคับกองพันตำรวจภูธรอำเภอหรือ
ผู้รักษาการแทน ซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน
ดำเนินการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 บรรคท้าย และมาตรา 140 กับ
ให้นายตำรวจที่ประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอ ซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป
เป็นพนักงานสอบสวน

(3) คดีอาญาในเขตอำนาจของจังหวัด ให้ผู้กำกับตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้รักษาการ
แทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา
18 บรรคท้าย และมาตรา 140 กับให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป
ไม่สังกัดกองกำกับการตำรวจจังหวัดเป็นพนักงานสอบสวนจะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการ
สอบสวนสิ่งใด ให้ผู้กำกับกองตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการแทนเป็นผู้พิจารณาตั้ง

(4) ศักดิ์อาญาในเขตอำนาจของกองบังคับการตำรวจภูธรเขต ให้ผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต หรือผู้รักษาการแทน เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคท้ายและมาตรา 140 กับให้นายตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ในสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรเขตเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใดให้ผู้บังคับการตำรวจภูธรเขตหรือผู้รักษาการแทน เป็นผู้พิจารณาตั้ง

(5) ให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธรหรือผู้รักษาการแทน เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี กับให้นายตำรวจที่สังกัดในกองบัญชาการตำรวจภูธรซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใด ให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธร รองผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจภูธร เป็นผู้พิจารณาตั้ง

(6) ให้อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจและผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนทั่วราชอาณาจักร และมีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับคดีได้ทุกกรณี

ข้อ 2 สถานที่ทำการสอบสวน ให้ใช้สถานที่ตำรวจเป็นที่ทำการสอบสวน เว้นแต่มีเหตุอันควรจะไปทำการสอบสวนในที่ใดก็ได้

ข้อ 3 การประสานงานระหว่างพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ กับพนักงานสอบสวนอื่น

(1) ในกรณีที่หัวหน้าพนักงานสอบสวนจังหวัดหรือเขต เห็นสมควรจะให้พนักงานสอบสวน

ไม่สังกัดไปดำเนินการสอบสวนคดีอาญาเรื่องใด ท้องที่ใด ภายในเขตรับผิดชอบ โดยให้พนักงานสอบสวนนั้นเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนแต่ฝ่ายเดียว หรือร่วมกับพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ ก็ให้มีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ทราบ พร้อมกับระบุอำนาจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไป เว้นแต่เป็นเรื่องลับ ซึ่งต้องสอบสวนเป็นพิเศษ หรือในกรณีที่หัวหน้าพนักงานสอบสวนจังหวัดหรือเขตออกไปทำการสอบสวนด้วยตนเอง จะไม่แจ้งให้ทราบก็ได้

(2) ในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจภูธร รองผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจภูธร ได้ส่งพนักงานสอบสวนไปดำเนินการสอบสวนคดีเรื่องใด ในเขตท้องที่ใดแต่ฝ่ายเดียวหรือร่วมกับพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่อื่นก็ย่อมทำได้ โดยมีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ทราบ พร้อมกับระบุอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ในกรณีดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนในเขตท้องที่นั้น ๆ ร่วมมือและให้ความสะดวกด้วยดี แต่ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเห็นว่าเป็นเรื่องลับ จะไม่แจ้งให้พนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ทราบก็ได้

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนต่างหน่วยสอบสวนร่วมกัน ให้ผู้มีอาวุโสเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนนั้น

(3) เมื่อมีเหตุสำคัญหรือกรณีจำเป็น สมควรให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนหรือร่วมในการสอบสวนคดีอาญา ในห้องที่ใด ก็ให้ผู้กำกับการตำรวจจังหวัด หรือผู้รักษาการแทนเสนอเหตุผลต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อสั่งการ

(4) ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ได้ประสบเหตุความผิดปกติ ซึ่งควรจะกระทำการจับกุมได้ ก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทำการจับกุม แต่ยังไม่อาจจับกุมได้ทันที ก็สั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ทำการจับกุม และเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนค่านับคดีให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ทำการสืบสวนสอบสวนหรือสั่งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการศึกษาเพื่อรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในที่เกิดเหตุหรือดำเนินการศึกษาอื่น เช่น ตรวจสอบตัวบุคคล ตรวจสอบสิ่งของ กันเพื่อพบสิ่งของ และยึดไว้ซึ่งสิ่งของที่จับพบ ตลอดจนสอบปากคำบุคคลและดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อเก็บหลักฐานในชั้นต้น และบันทึกไว้แล้วให้ส่งหลักฐานการสืบสวนนั้น และตัวบุคคลที่จับกุม ไว้ให้พนักงานสอบสวนท้องที่รับผิดชอบการต่อไป

ข้อ 4 อำนาจการสั่งปล่อยชั่วคราว

เมื่อมีคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ไม่ว่าจะยื่นคำร้องนั้นจะเป็นตัวผู้ต้องหาตนเอง หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง ให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องนั้นไว้ แล้วรีบพิจารณาสั่ง หากเห็นควรไม่อนุญาตก็ให้รับนำเสนอผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจเหนือตามลำดับ โดยเร็ว อำนาจสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว โดยมีประกัน หรือไม่ประกันก็ได้ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวต่อไปนี้มีอำนาจสั่ง คือ

(1) พนักงานสอบสวนผู้ทำการสอบสวน ในคดีนั้น มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวในคดีที่โทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอหรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราว ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 15 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(3) ผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราว ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(4) ผู้กำกับการตำรวจจังหวัดหรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราว ได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ใน (6)

(5) ผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต หรือผู้รักษาการแทน และผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ทุกตำแหน่งมีอำนาจปล่อยชั่วคราว ได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ใน (6)

(6) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เป็นอำนาจของกรมตำรวจเป็นผู้สั่ง

อำนาจการสั่งปล่อยชั่วคราวตามที่กำหนดมานี้ ถ้าผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจเหนือขึ้นไปเห็นสมควรสั่งห้ามปล่อยชั่วคราว หรือถอนการประกัน หรือสั่งให้ปล่อยชั่วคราวก็ให้ทำได้ตาม

ข้อ 5 การกันผู้ต้องหามีนพยาน

คดีที่มีเหตุพิเศษหรือลักษณะอีกกลับซับซ้อนหรือร้ายแรง ซึ่งพนักงานสอบสวนได้พยายามทุกทางแล้ว ก็ไม่ทำให้ได้หลักฐานในคดีนี้ อีก ผู้สอบสวนอาจพิจารณาแก่ผู้ต้องหาคนใดคนหนึ่งเห็นว่าไม่ใช่ตัวการสำคัญ แต่เป็นผู้รู้เห็นในคดีพอที่จะให้การเป็นพยานเบิกความขึ้นศาลได้ โดยให้ชี้แจงเหตุผลแห่งความจำเป็นเสนอต่อหัวหน้าพนักงานสอบสวนห้องที่เป็นผู้สั่ง เว้นแต่คดีที่มีลักษณะเป็นเหตุอุกฉกรรจ์ หรือเหตุที่ต้องรายงานด่วนตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยที่ 1/2548 แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยที่ 6/2502 ให้เสนอผู้กล่าวถึงการตำรวจหรือเป็นผู้สั่ง ถ้าเป็นความคิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่ง

ราชอาณาจักร และความคิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เสนอกรมตำรวจเป็นผู้พิจารณาสั่ง

ข้อ 6 การรวบรวมสำนวนการสอบสวนและทำความเห็น

(1) เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่า การสอบสวนเสร็จแล้ว ให้รวบรวมบันทึกและเอกสารต่าง ๆ ในการสอบสวนเข้าสำนวนและทำความเห็นของตนเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการสอบสวน โดยมีชกช่า และให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้จัดการตามมาตรา 140 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2503 แล้วแต่กรณี

(2) ในกรณีซึ่งได้มีการระบุอำนาจและหน้าที่ให้พนักงานสอบสวนยื่นคำเนินการสอบสวนคดีเรื่องใดแต่ฝ่ายเดียวตามข้อบังคับ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 บรรคห้าข เป็นผู้จัดการตามมาตรา 140 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2503 และให้ส่งสำนวนการสอบสวนให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน ในเขตท้องที่แล้วแต่กรณีลงสารบบคดีอาญา แล้วส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการหรือผู้ว่าคดี โดยมีชกช่า

ข้อ 7 ยำนาจการสั่งคดี*

ก. คดีที่มีความเห็นควรสั่งฟ้อง

(1) พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งคดีเฉพาะคดีอาญาที่พนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้

(2) ผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอหรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจสั่งคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 20 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่คดีที่ระงับไว้ตาม (6) แต่ฉบับปีคดีต้องสรุปเหตุพอทรัพย์สิ้นเกินกว่า 50,000 บาท ขึ้นไปให้เสนอผู้กล่าวถึงการตำรวจหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้สั่ง

(3) ผู้กำกับการค้าตรวจจังหวัด หรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งคดีได้ทุกคดี
เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม (6)

(4) ผู้บังคับการค้าตรวจเขต หรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งคดีได้ทุกคดี
เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม (6)

(5) ผู้บัญชาการตำรวจภูธร รองผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้ช่วยผู้บัญชาการ
ตำรวจภูธรมีอำนาจสั่งคดีได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม (6)

(6) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความผิดเกี่ยวกับการ
กระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เสนอตามลำดับจนถึงกรมตำรวจเป็นผู้สั่ง

ข. คดีที่มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง

(1) ผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ
หรือ ผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่งคดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและคดีความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สินไม่เกิน 10,000 บาท

(2) ผู้กำกับการค้าตรวจจังหวัด หรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจสั่ง ได้ทุกคดี เว้นแต่
คดีที่ระบุไว้ตาม (3)

(3) ผู้บังคับการค้าตรวจหรือรักษาการแทนมีอำนาจสั่ง ได้ทุกคดี เว้นแต่คดี
ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์

(4) ผู้บัญชาการตำรวจภูธร รองผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้ช่วยผู้บัญชาการ
ตำรวจภูธร มีอำนาจสั่งได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม (3)

สำนักงานสอบสวนซึ่งผู้ที่มีอำนาจสั่งการ มีความเห็นควรสั่งไว้ฟ้องตามข้อ 7

๗. (1)

ให้เสนอผู้กำกับการค้าตรวจจังหวัดตรวจพิจารณาก่อนส่งไปถึงพนักงานอัยการ

ข้อ 8 ถ้าพนักงานตั้งคดีของผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอที่มีศาลจังหวัดตั้งอยู่
สถานีตำรวจภูธรอำเภอใดที่มีศาลจังหวัดอยู่ในเขตอำนาจของศาลอาญานั้นให้ส่ง
บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจเฉพาะในการ สั่งปล่อยชั่วคราว การสั่ง
ฟ้องและการกักผู้ต้องหาเป็นพยาน ได้ไม่หรือผู้กำกับการค้าตรวจ

ข้อ 9 คดีที่งดการสอบสวน

เพื่อมิให้สำนักงานสอบสวนต้องติดอยู่กับหนังสือขอสอบสวนเกินสมควร ฉะนั้นคดีที่
ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความคิด หรือผู้ใดผู้กระทำความคิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 มาตรา 141 เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ
เห็นว่า ได้สอบสวนจนนานพอสมควรที่จะเสนอของดการสอบสวนหรือควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง ให้
ปฏิบัติโดยถือตามระยะเวลาที่ดำเนินการสอบสวนมาแล้ว ดังนี้

(1) คติอาญาทั่วไป จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน

(2) คติอุกฉกรรจ์ จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปี

เฉพาะสำนวนการสอบสวนที่จะส่งการสอบสวนให้เสนอความลับชั้นไปยังผู้กำกับการ
ตำรวจภูธรจังหวัดตรวจพิจารณาก่อนเสนอพนักงานอัยการ

ข้อ 10 การดำเนินคดีอาญาของผู้ว่าคดีในศาลแขวง*

(1) ให้ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือหัวหน้า
สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งให้เป็นผู้ว่าคดี และได้แจ้งไปยัง
กระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว เป็นหัวหน้าผู้ว่าคดีในเขตอำนาจของตน

(2) ให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
แต่งตั้งเป็นผู้ว่าคดี และได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้วเป็นผู้ดำเนินคดีอาญาในศาล
แขวง

(3) เมื่อผู้ว่าคดีได้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน ให้หัวหน้าผู้ว่าคดีหรือ
ผู้ว่าคดีซึ่งได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคดีดังกล่าวใน (1) เป็นผู้ตั้งและดำเนินการตามมาตรา 11 แห่ง
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 แต่ถ้าคดีนั้น ผู้ต้องหา
ให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ก็ให้ผู้ว่าคดีดังกล่าวใน (2) นำผู้ต้องหาไปที่องศาลแขวงตามมาตรา 20 แห่ง
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 ได้

(4) ในกรณีที่ผู้ว่าคดีเห็นควรอุทธรณ์ หรือฎีกา หรือเห็นควรไม่อุทธรณ์ หรือไม่ฎีกา หรือ
ถอนฟ้อง ดอนอุทธรณ์ หรือถอนฎีกา ให้ผู้ว่าคดีเสนอหัวหน้าผู้ว่าคดี หรือผู้ว่าคดีซึ่งได้รับมอบหมายจาก
หัวหน้าผู้ว่าคดีดังกล่าวใน (1) เป็นผู้พิจารณาสั่งหรือทำความเห็นเสนอไปยังพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี

ข้อ 11 อำนาจการควบคุมการสอบสวน**

(1) ให้ผู้บังคับบัญชาตำรวจตั้งเครื่องผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดขึ้นไป จัดการควบคุม
ตรวจตราแนะนำ ให้การสอบสวนดำเนินไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนโดยเรียบร้อยมีซักช้า กับ
ให้มีอำนาจตรวจสำนวนและสิ่งปฏิบัติ หากมีเหตุสงสัยอันสมควรถึงความเรียบร้อยในการสอบสวนจะเข้า
ดำเนินการสอบสวนด้วยตนเองก็ได้

(2) ให้พนักงานสอบสวนจัดทำสมุดบันทึกคดีที่ตนสอบสวน เพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจได้
ทุกเวลาโดยมีช่องถามแบบตัวอย่างท้ายข้อบังคับนี้

(3) ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับกองสถานีตำรวจอำเภอ หรือหัวหน้าสถานีตำรวจ
กิ่งอำเภอจัดทำสมุดคดีคดีอาญาที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจ โดยมีแบบตัวอย่างเช่นเดียวกับ (2) แต่เพิ่มชื่อ
พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบขึ้นอีกช่องหนึ่ง และเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนลงชื่อ
รับรองความถูกต้องไว้ เพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจได้ทุกเวลา

(4) ในกรณีที่มีผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้กล่าวโทษในคดีเรื่องหนึ่งเรื่องใด ร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรือในกรณีที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นเป็นการสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอ อำเภอ หรือจังหวัด แล้วแต่กรณี มาชี้แจงผลการสอบสวนแล้ว ให้คำแนะนำและเร่งรัดให้ดำเนินการสอบสวนให้เป็นผลดี และเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสมได้

ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าการดำเนินการตามวรรคแรกจะไม่ได้ผล ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจจะเข้าควบคุมการสอบสวน โดยเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและสั่งให้ทำการสอบสวนเพิ่มเติม หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวในวรรคนี้ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเกี่ยวแก่การสอบสวนคดีอาญาตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ในฐานะเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตจังหวัด การที่จะสั่งแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรให้เป็นอันขาด เว้นแต่ที่เป็นอำนาจของอธิบดีกรมตำรวจ

(5) ในกรณีที่มีผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้กล่าวโทษ ในคดีเรื่องหนึ่งเรื่องใด ร้องขอความเป็นธรรมต่อนายอำเภอ หรือในกรณีที่น่าายอำเภอเห็นเป็นการสมควร ให้นายอำเภอเรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอหรืออำเภอแล้วแต่กรณี มาชี้แจงผลการสอบสวนแล้ว ให้คำแนะนำและเร่งรัดให้ดำเนินการสอบสวนให้เป็นผลดี และเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสมได้ และถ้านายอำเภอเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวมาแล้วจะไม่ได้ผลก็ให้รายงานชี้แจงเหตุผลไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด

ข้อ 12 กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางและกองต่าง ๆ ในกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางกับกองทะเบียนคนต่างด้าวและภยิอากร ซึ่งมีข้อบังคับกระทรวงการมหาดำเนินการและวิธีการสอบสวนไว้แล้วก็ให้คงถือปฏิบัติต่อไป

ข้อ 13 การสอบสวนคดีที่ข้าราชการส่วนภูมิภาค ข้าราชการส่วนท้องถิ่น เทศมนตรี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต้องหาคดีอาญาเพราะ ได้กระทำการตามหน้าที่ หรือต่างว่าได้กระทำการตามหน้าที่ ให้พนักงานสอบสวน ผู้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษรีบมาแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณีทราบ โดยควมเพื่อสั่งให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองร่วมกับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจสอบสวนดำเนินคดี และถ้าเป็นเรื่องที่เสนอมาบางส่วนกลางหรือเป็นเรื่องที่ส่วนกลางดำเนินการเอง ให้กรรมการปกครองและกระทรวงอัยการพนักงานสอบสวนของแต่ละฝ่ายร่วมกันสอบสวนดำเนินคดี

ข้อ 14 การสอบสวนคดีที่ยังค้างอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนฝ่ายอำนาจ ก่อนวันที่ 15 พฤศจิกายน 2506 ดังยังคงมีอยู่ในดำเนินการให้เสร็จสิ้นไปตามข้อบังคับที่ 1/2506 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2506

ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2509 เป็นต้นไป และให้ยกเลิกข้อบังคับที่ 1/2506 ลง วันที่ 7 พฤศจิกายน 2506 เว้นแต่จะมีคดีค้างอยู่ตามที่กล่าวในข้อ 14 แห่งข้อบังคับนี้และให้ยกเลิกบรรดาค่าตั้งระเบียบ และข้อบังคับอื่นในส่วนซึ่งกำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้

กระทรวงมหาดไทย

ตั้ง ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2509

- 8 -

(ลงชื่อ) พตเอก ป. จารุเสถียร

ข้อ 14 การสอบสวนคดีที่ยังค้างอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนฝ่ายอำนาจ ก่อนวันที่ 15 พฤศจิกายน 2506 ดังยังคงมีอยู่ในดำเนินการให้เสร็จสิ้นไปตามข้อบังคับที่ 1/2506 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2506

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2509 เป็นต้นไป และให้ยกเลิกข้อบังคับที่ 1/2506 ลง วันที่ 7 พฤศจิกายน 2506 เว้นแต่จะมีคดีค้างอยู่ตามที่กล่าวในข้อ 14 แห่งข้อบังคับนี้และให้ยกเลิกบรรดาค่าตั้งระเบียบ และข้อบังคับอื่นในส่วนซึ่งกำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้

บัญชีงบทศ เนื่องจากข้อบังคับที่ 1/2509 นั้นข้อบังคับที่ใช้มานาน พนักงาน
สอบสวนฝ่ายตำรวจมีความเข้าใจโดยตลอด และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนิน
คดีอาญา พ.ศ. 2523 ก็มีได้ยกย่องข้อบังคับที่ 1/2509 โดยจัดแจ้ง เพิกงแต่ระบุว่าควรมีที่ที่กำหนดไว้ใน
ข้อบังคับฯ พ.ศ. 2523 หรือขัดกันให้ป็นอันยกเลิกโดยปริยายบางข้อบางส่วนเท่านั้น และบางข้อก็
ยังใช้ได้ผลบังคับอยู่ จึงได้ทำข้อสังเกตขึ้นเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

ข้อ 1 หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวน ให้ไปแทนคดีไว้จัดกับใน
ข้อบังคับฯ พ.ศ. 2523 ข้อ 2 จึงถือว่ายกเลิก

ข้อ 2 สถานที่สอบสวน ได้กำหนดไว้ซ้ำกับข้อบังคับฯ พ.ศ. 2523 จึงถือว่ายกเลิก

ข้อ 3 การประสานงานระหว่างพนักงานสอบสวน ได้กำหนดไว้ซ้ำกับข้อบังคับฯ
พ.ศ. 2523 จึงถือว่ายกเลิก

ข้อ 4 อำนาจการสั่งคำร้องให้ปล่อยชั่วคราว ได้มีกำหนดไว้กับข้อบังคับฯ พ.ศ.
2523

ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมเบ็ดเสร็จหลักการใหม่

ข้อ 5 การค้นผู้ต้องหาเป็นพยาน ถึงลงสมบูรณ์ไว้ได้อู่

ข้อ 6 การรวบรวมสำนวนและทำความเห็น ยังสมบูรณ์ไว้ได้อู่ แต่
มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแขวงฯ ที่อ้างไว้ไม่ได้ยกเลิกเสียแล้วโดยพระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลแขวงฯ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2517 หัวหน้าพนักงานสอบสวนจึงต้องส่งสำนวน ไปถึงพนักงานอัยการตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 40 แต่ฝ่ายเดียว

ข้อ 7 อำนาจการสั่งคดี ได้มีกำหนดไว้กับข้อบังคับฯ พ.ศ. 2523 และได้แก้ไข
เพิ่มเติมหลักการเล็กน้อยจึงถือว่ายกเลิก

ข้อ 8 อำนาจสั่งคดีของผู้บังคับกองกลางมีตำรวจภูธรอำเภอ ศาลจังหวัดตั้งอยู่
ได้กำหนดไว้กับข้อบังคับฯ พ.ศ. 2523 แล้ว จึงถือว่ายกเลิก

ข้อ 9 คดีที่จัดการสอบสวน ได้เก็บคดีไว้คดี จึงถือว่ายกเลิก

ข้อ 10 การคำนวณคดีอาญาของผู้ว่าคดีศาลแขวง ถูกยกเลิกโดย
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดี อาญา ในศาลแขวง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2517 อำนาจ
ของผู้ว่าคดีเบ็ดเสร็จอำนาจของพนักงานอัยการหมดแล้ว

ข้อ 11 อำนาจควบคุมการสอบสวน ได้มีกำหนดขึ้นและแก้ไขเพิ่มเติม โดย
ข้อบังคับฯ พ.ศ. 2523 และเป็นเรื่องสำคัญมาก เกี่ยวกับการดำเนินงานฝ่ายปกครองมาแต่
ก่อนให้ระมัดระวัง

ข้อ 12 ถึงลงไว้ได้อู่

ข้อ 13 การสอบสวนคดีที่ข้าราชการ เป็นคู่ความ ต้องทำคดีอยู่
โดยผู้และเจ้า